

Pronouns

- बालकः प्रातःकाले उत्तिष्ठति।
  - बालकः स्नानं करोति।
  - बालकः पाठशालां गच्छति।
  - बालकः पठति।
  - बालकः गृहम् आगच्छति।
- } **सः (He)**

<u>Pronouns</u>	<u>Person</u>
तद्, यद्, एतद्, किम्	3 rd
युष्मद्	2 nd
अस्मद्	1 st

- Pronouns have -
- different genders (masculine, feminine, neuter)
  - different numbers (singular, dual, plural)
  - different cases (nominative to locative)
  - **NO FORMS OF VOCATIVE CASE**

- These pronouns are used to replace nouns in a sentence

I. Forms of तद्

1. तद् - Third person pronoun - masculine (He)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
सः	तौ	ते	प्रथमा
तम्	तौ	तान्	द्वितीया
तेन	ताभ्याम्	तैः	तृतीया
तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः	चतुर्थी
तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्यः	पञ्चमी
तस्य	तयोः	तेषाम्	षष्ठी
तस्मिन्	तयोः	तेषु	सप्तमी

2. तद् - Third person pronoun - feminine (She)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
सा	ते	ताः	प्रथमा
ताम्	ते	ताः	द्वितीया
तया	ताभ्याम्	ताभिः	तृतीया
तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्यः	चतुर्थी
तस्याः	ताभ्याम्	ताभ्यः	पञ्चमी
तस्याः	तयोः	तासाम्	षष्ठी
तस्याम्	तयोः	तासु	सप्तमी

3. तद् - Third person pronoun - neuter (It)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
तत् - तद्	ते	तानि	प्रथमा
तत् - तद्	ते	तानि	द्वितीया

- These are the standard forms. Other pronouns are similar to these forms only

II. Forms of एतद्

1. एतद् - Third person pronoun - masculine (He)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
एषः	एतौ	एते	प्रथमा
एतम् - एनम्	एतौ - एनौ	एतान् - एनान्	द्वितीया
एतेन - एनेन	एताभ्याम्	एतैः	तृतीया
एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्यः	चतुर्थी
एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्यः	पञ्चमी
एतस्य	एतयोः - एनयोः	एतेषाम्	षष्ठी
एतस्मिन्	एतयोः - एनयोः	एतेषु	सप्तमी

2. एतद् - Third person pronoun - feminine (She)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
एषा	एते	एताः	प्रथमा
एताम् - एनाम्	एते - एने	एताः	द्वितीया
एतया - एनया	एताभ्याम्	एताभिः	तृतीया
एतस्यै	एताभ्याम्	एताभ्यः	चतुर्थी
एतस्याः	एताभ्याम्	एताभ्यः	पञ्चमी
एतस्याः	एतयोः - एनयोः	एतासाम्	षष्ठी
एतस्याम्	एतयोः - एनयोः	एतासु	सप्तमी

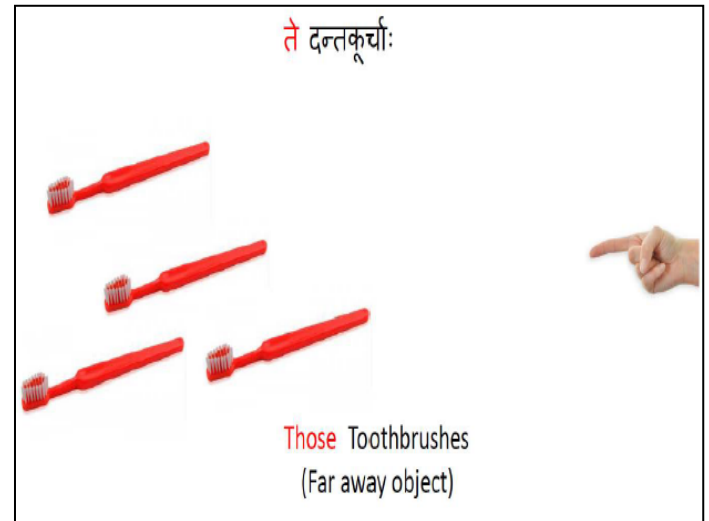
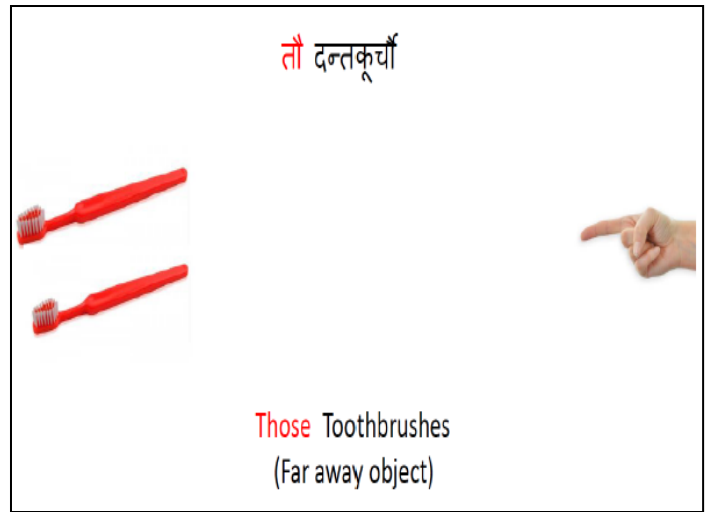
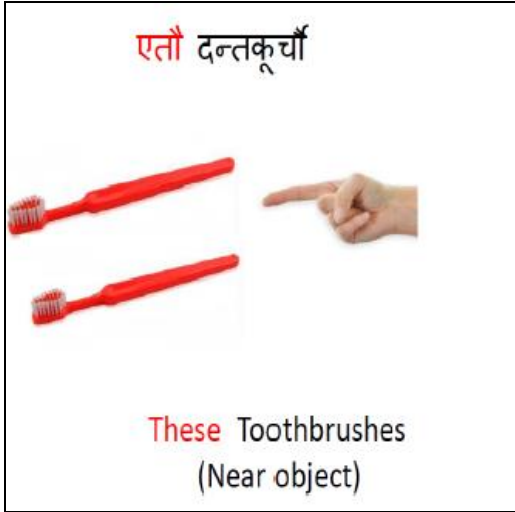
3. एतद् - Third person pronoun - neuter (It)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
एतत् - एतद्	एते	एतानि	प्रथमा
एतत् - एतद्	एते - एने	एतानि - एनानि	द्वितीया

What is the difference between तद् and एतद्?

Masculine

Singular	Dual	Plural
सः	तौ	ते <u>far away</u>
एषः	एतौ	एते <u>near</u>

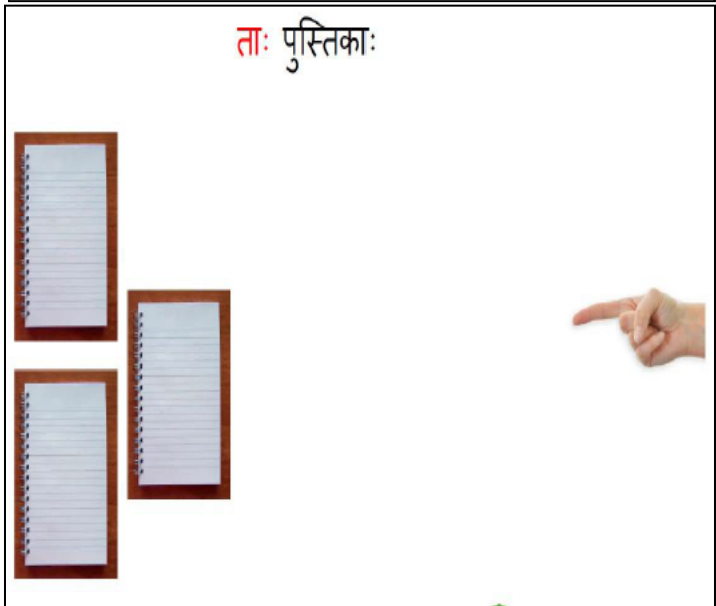
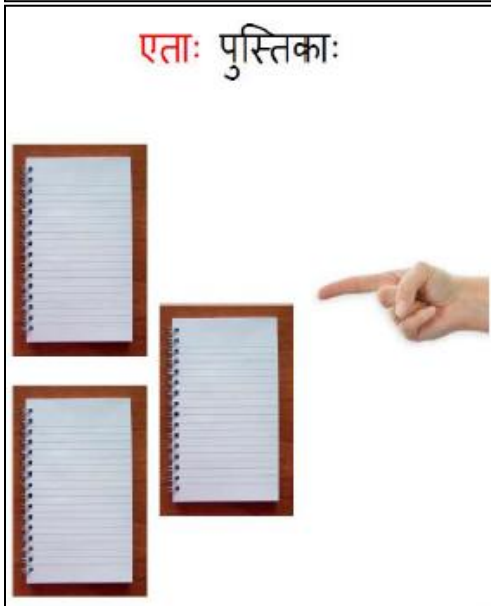
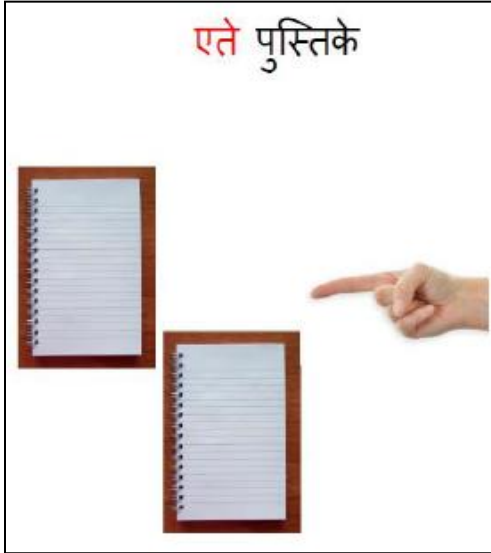
What is the difference between तद् and एतद्?

Feminine

Singular Dual Plural

सा ते ताः far away

एषा एते एताः near

What is the difference between तद् and एतद्?

Neuter

Singular   Dual   Plural

तत्   ते   तानि   far away

एतत्   एते   एतानि   near

III. Forms of यद् (who, whatever)

लिङ्गम्	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
पुल्लिङ्गम्	यः	यौ	ये	प्रथमा
स्त्रीलिङ्गम्	या	ये	यः	प्रथमा
नपुंसकलिङ्गम्	यद् - यत्	ये	यानि	प्रथमा

IV. Forms of किम् (Interrogative pronoun)

लिङ्गम्	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
पुल्लिङ्गम्	कः	कौ	के	प्रथमा
स्त्रीलिङ्गम्	का	के	काः	प्रथमा
नपुंसकलिङ्गम्	किम्	के	कानि	प्रथमा

- अस्मद् and युष्मद् (First person and second person respectively) do not have different forms in three genders
- They only have forms in different numbers and in different cases

Usage of किम् pronoun

1. कः त्वम्? (Who are you?) (M/Sing)
2. का त्वम्? (Who are you?) (F/Sing)
3. के एते? (Who are these?) (M/Plu)
4. किं तव नामधेयम्? (What is your name?)
5. त्वं केन सह लिखसि? (With what are you writing?)
6. त्वं कस्मिन् नगरे वससि? (In which city do you live?)

Other interrogative words

1. कथम् अस्ति? **How** are you?
2. कथं तव अभ्यासः? **How** is your study going?
3. किं तव नामधेयम्? **What** is your name?
4. किम् अस्ति? **What** is it?
5. कीदृशः चित्रपटः अस्ति? **What type of** movie is it?
6. कीदृशं नाटकम् अस्ति? **What type of** play is it?
7. कदा गृहम् आगच्छसि? **When** will you come home?
8. कदा रविवासरः? **When** is Sunday?
9. किमर्थम् आपणं गच्छसि? **Why/for what** are you going to the market?
10. कुत्र अस्ति तव गृहम्? **Where** is your home?
11. क्व अस्ति मन्दिरम्? **Where** is the temple?

Usage of interrogative pronouns

- Identify the gender of the noun (M/F/N)
- Identify its number (Sing/Dual/Plu)
- Identify its case (Nom to Loc)
- Accordingly, the same case, number and gender of the किम् pronoun is to be used
- Some examples
  1. बालकाः पठन्ति। के पठन्ति? (**Who** study? Answer-**Boys** study?)
  2. पाठशालायाः क्रीडाङ्गणम् अस्ति। कस्याः क्रीडाङ्गणम् अस्ति? (**What** has a playground? Answer-**The school** has a playground)
  3. पुस्तकानि सन्ति। कानि सन्ति? (**What** are there? Answer-**Books** are there)
- Suffixes like चित्, चन् and अपि are added to this pronoun किम् to form words having common meaning

- E.g. कश्चित् } someone(M)   काचित् } someone(F)
           कश्चन् }
           कोऽपि }

कञ्चित्, कञ्चन, किमपि - something(N)

युष्मद् - second person pronoun (you)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
त्वम्	युवाम्	यूयम्	प्रथमा
त्वाम् - त्वा	युवाम् - वाम्	युष्मान् - वः	द्वितीया
त्वया	युवाभ्याम्	युष्माभिः	तृतीया
तुभ्यम् - ते	युवाभ्याम् - वाम्	युष्मभ्यम् - वः	चतुर्थी
त्वत्	युवाभ्याम्	युष्मत्	पञ्चमी
तव - ते	युवयोः - वाम्	युष्माकम् - वः	षष्ठी
त्वयि	युवयोः	युष्मासु	सप्तमी

- त्वं कुत्र गच्छसि? Where are **you** going?
- तव नाम किम्? What is **your** name?
- अहं त्वया सह खेलामि। I am playing **with you**.
- यूयं चित्रपटं पश्यथ। **You all** see the movie.
- जनकः युवाभ्यां धनं ददाति। Father gives money **for you both**.

अस्मद् - First person pronoun (me)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
अहम्	आवाम्	वयम्	प्रथमा
माम् - मा	आवाम् - नौ	अस्मान् - नः	द्वितीया
मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः	तृतीया
मह्यम् - मे	आवाभ्याम् - नौ	अस्मभ्यम् - नः	चतुर्थी
मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्	पञ्चमी
मम - मे	आवयोः - नौ	अस्माकम् - नः	षष्ठी
मयि	आवयोः	अस्मासु	सप्तमी

- अहम् आम्रं खादामि। I eat a mango.
- वयं सर्वे मानवाः। We all are human beings.
- भारतः अस्माकं देशः। India is our country. (we all)
- सा आवयोः पुत्री। She is our daughter. (we both)
- एषः मम कर्तव्यः। This is my duty.